

There are no translations available.

▣ «Край п'яти Січей»

Екскурсія «Микитинська Запорозька Січ»

Укладач: Стрілецька Маргарита Вікторівна, програміст БІЦ «Слово»

.

.

Підготовчий етап

Нікопольщину називають Колискою козацтва. Козацтво - одна з найславетніших сторінок історії Нікопольщини. Існування п'яти Запорозьких Січей, у різні часи розташованих на території Нікопольщини, зробило наш край історично значущим, цікавим для науковців та привабливим для туристів.

Одна з цих п'яти Січей була розташована безпосередньо на території сучасного м. Нікополя. Називалася вона Микитинська Запорозька Січ. Саме від Микитинської Січі почало своє існування наше місто. З цією Січчю пов'язане ім'я одного з найвідоміших гетьманів - Богдана Хмельницького. Саме на Микитинській Січі Б. Хмельницьким було оголошено про початок Визвольної війни українського народу проти Речі Посполитої.

Як показав досвід, дана тематика та така форма роботи як екскурсія, буде цікава всім верствам населення, як дітям так і дорослим, всім хто зацікавлений історією Нікопольщини.

В результаті підготовки матеріалів для цього заходу була використана література по історії нашого міста, архівні документи, інтернет ресурси. Також велася дослідницька і підготовча робота з істориками, краєзнавцями та археологами нашого міста і району.

Для проведення заходи були використані:

Оформлення і наочність:

- фото;
- реконструкції;
- малюнки;
- мапи міста і району.

План

Назва: «Микитинська Запорозька Січ».

Тема: «Край п'яти Січей».

Форма проведення: екскурсія.

Місце проведення: парк Перемоги (м. Нікополь)

Дата та час проведення:

Тривалість: 1 година.

Цільова аудиторія: вік необмежений.

Організатори та відповідальній: БіЦ «Слово», Рудоманова О. Є. (методист БіЦ «Слово»)

Захід проводиться спільно:

Основна мета:

- ознайомлення дітей з історією міста Нікополя, історією Микитинської Запорозької Січі, яка знаходилася на території сучасного міста Нікополь;
- створення умов для розвитку інтересу до історії міста, краю, країни;
- виховання почуття патріотизму, любові до свого краю, шанобливого ставлення до своєї Батьківщини, до її минулого та сьогодення.

Оформлення та наочність:

- фото;
- малюнки;
- мапи;
- артефакти (археологічні, палеонтологічні, біологічні).

Хід заходу

I. Вступ

- Ознайомлення з деякими основними історичними подіями, пов'язаними з заснуванням міста Нікополя.

II. Основна частина

- Ознайомлення з основними поняттями: «козак», «Січ», «курінь», «сторожовий пост».
- Ознайомлення з історію заснування міста-фортеці Микитинська Січ, подіями, пов'язаними з початком Визвольної війни 1648-1654 рр. та обранням Б. Хмельницького гетьманом Війська Запорозького.

III Заключна частина

- Відповіді на запитання учасників екскурсії.

...

I. Вступ

Ми вітаємо вас на землі Області Війська Запорозького, колиски козацтва, де розташовувалися п'ять з семи відомих Запорозьких Січей. Ми знаходимось на території, де колись була розташована Микитинська Січ - одна з п'яти Січей, які в різні часи існували на Нікопольщині.

Офіційною датою заснування міста Нікополя є 1639 рік - час створення в центральній частині нашого міста Запорозької Микитинської Січі, яка зіграла велику роль у Визвольній війні 1648-1654 рр. під керівництвом Б. Хмельницького. Таким чином наш Нікополь є єдиним містом в Україні, яке веде своє літочислення від Запорозької (Микитинської) Січі.

Проте є підстави вважати, що наше місто за віком набагато старше за офіційно прийнятою датою, бо відомо, що вже в IV столітті до н.е. на його території існувало не менше трьох скіфських торгово-ремісничих поселень, а також переправа в Кам'янське Городище - столицю Великої Скіфії. Свою офіційну назву «Нікополь», в перекладі з грецької мови - «місто Перемоги», він отримав у 1781 р., після перейменування міста Слов'янська в Нікополь. Швидше за все, він був названий так на честь Перемоги в російсько-турецькій війні 1768-1774 рр. Колишні назви нашого міста - Микитин Перевіз,

Микитино (Микитня), Слов'янськ (Славенськ).

.
Як ми вже говорили, земля Нікопольщини є центром формування Запорозького козацтва. П'ять з семи відомих Запорозьких Січей знаходилися на території сучасного Нікопольського району - Томаківська, Базавлуцька, Микитинська, Чортомлицька, Покровська (Нова). Усі вони існували в період з XVI - по кінець XVIII ст. Сьогодні ми з вами побуваємо на основних об'єктах, пов'язаних з існуванням розташованої на території Нікополя Микитинської Січі і розташованих в околицях с. Капулівка і с. Покровське, Базавлуцької, Покровської (Нової) і Чортомлицької Січей.

II. Основна частина

Місця розташування Запорозьких Січей у XVI-XVIII ст.

Спочатку розберемося з основними поняттями, що стосуються козацтва.

.
«Запорозькі козаки» дістали свою назву від географічної місцевості, на території якої вони жили: «запорожець» - той, хто живе за порогами Дніпра.

Саме слово «козак» за найбільш прийнятою версією походить від поєднання тюркських слів «ко» - людина, «зак» - зброя, сполучаємо два значення і отримуємо - озброєна

людина. Відомо, що вже в XII-XIII ст. козаками називали озброєних вартових південних рубежів і стратегічно важливих переправ, які постійно жили в пониззях Дніпра і Дона.

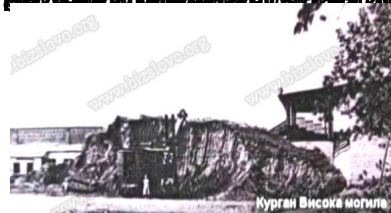
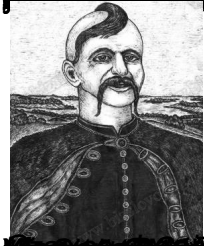
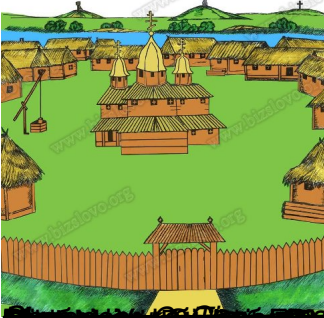
.
Слово «Січ», за найбільш поширеною версією, походить від слова «засіка» - військове укріплення або військовий табір. Менш поширене тлумачення цього слова відноситься до основи «січ», «секти» - рубати, а також від значення «січ» - битва.

.
Січ складалася з:

- «куренів» - дерев'яні будови, бараки, в яких жили козаки;
- Січової церкви;
- січової площі.

Січ була обнесена захисними спорудами:

- «рів» - траншея;
- «вал» - земляний насип;
- «частокіл» - огорожа з кілків, часто вбитих в землю один біля іншого і загострені згори;
- сторожові вежі;
- «фіртка» - таємний прохід, пролаз.

1616-18: Запорозька Січ була заснована на місці сучасної Микитинської Запорозької Січі.

[У разі використання матеріалів цього сайту актуально посилається на сайт \[www.bizs.com.ua\]\(#\)](#)